

HEMSLÖJDENS VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2022

SVENSKA HEMSLÖJDSFÖRENINGARNAS RIKSFÖRBUND

Hemslöjden

Hemslöjdens verksamhetsberättelse för 2022 är en uppföljning av verksamhetsplanen för 2022. Den utgår i sin tur från ändamålsparagrafen i SHR:s stadgar och från den gemensamma verksamhetsinriktningen för 2022–2023, som förbundsstämman beslutade om 2021.

KONTAKT

HEMSLÖJDEN

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund

Åsögatan 122, 116 24 Stockholm

Telefon: 08 545 494 50 E-post: info@hemslojden.org

www.hemslojden.org

INNEHÅLL

ÅRET I SIFFROR	3	INFORMATION OCH KOMMUNIKATION 2022	
STYRELSEORDFÖRANDEN HAR ORDET	4	Opinionsbildning	18
SVENSKA HEMSLÖJDSFÖRENINGARNAS RIKSFÖRBUND		Utåtriktade kanaler	19
Organisation	5	<i>Hemsida</i>	19
Förbundsstyrelsen	6	<i>Sociala medier</i>	19
Riksförbundets kansli	6	<i>Nyhetsbrev</i>	20
Ekonomi	7	<i>Pressbearbetning</i>	20
Nätverk och samverkan	8	<i>Betald marknadsföring</i>	20
<i>Nordiskt och europeiskt samarbete</i>	8	FÖRTJÄNSTMÄRKE, DIPLOM OCH MEDALJER	
<i>Medlemskap i andra organisationer</i>	8	Förtjänstmärke och diplom	21
VERKSAMHETEN 2022		Hemslöjdens medaljer	21
110-årsjubileum	9	HEMSLÖJD MEDIA SVERIGE AB	
Verksamhet för allmänheten	10	Tidskriften Hemslöjd	23
<i>1 kvm lin 2022</i>	10		
<i>Hemslöjdens dag 2022</i>	10		
<i>Ullveckan 2022</i>	11		
<i>Fem filmer om lin</i>	12		
<i>Teknikhäfte: "Om lin"</i>	12		
<i>Hemslöjdens samlingar</i>	12		
Kursverksamhet	13		
Verksamhet för föreningarna	13		
<i>Ordförandemöte</i>	13		
<i>Webbseminarier</i>	14		
<i>Utveckling: medlemskap / deltagande / system</i>	14		
<i>Medlemsundersökning</i>	14		
Verksamhet för utövande slöjdare	15		
<i>Korgtekniker och korgmakare</i>	15		
<i>Gesäll- och mästarbrev</i>	15		
<i>Vävmassan 2022</i>	16		
<i>Stipendier 2022</i>	17		

ÅRET I SIFFROR

10 000

Så många timmar krävs för att få ansöka om mästarbrev.

Stort intresse för Hemslöjdens samlingar!

77 091 unika visningar i Hemslöjdens samlingar på Digitalt museum

Hemslöjdens medlemmar

- 2 riksföreningar
- 24 länsförbund/länsföreningar
- 61 lokala hemslöjdsföreningar
- 13 861 enskilda medlemmar

Så tyckte medlemmarna

- 78 procent var nöjda med sitt medlemskap.
- 94 procent ville fortsätta vara medlem i sin hemslöjdsförening.
- 83 procent kunde tänka sig att rekommendera medlemskapet till en vän.

Ur Hemslöjdens medlemsundersökning 2022

Hemslöjdens dag 2022

47 föreningar arrangerade 61 aktiviteter på 57 platser. 3 100 personer deltog!

Stipendier, gesäller & mästare

12 slöjdare delade på 182 500 kronor som delades ut genom 6 stipendiefonder.

8 gesällbrev och 3 mästarbrev delades ut.

Riktad föreningsverksamhet

101 kurser genomfördes med 930 deltagare av 30 föreningar fördelade över 18 län.

Projektet "Sticka för fred" var på plats på Hemslöjdens dag på Norra Berget i Sundsvall.

Foto: Medelpads Hemslöjd.

STYRELSEORDFÖRANDEN HAR ORDET

Det har blivit dags att blicka tillbaka mot ett händelserikt år. Vi kan konstatera att ingenting ännu är som förut. Coronapandemins restriktioner påverkade förutsättningarna för att bedriva verksamhet under 2021, såväl som i början av 2022.

Vi har under året fått uppleva krig i Europa i och med Rysslands invasion av Ukraina och dess invånare. Ett krig som får stora och fruktansvärda konsekvenser för de som är direkt utsatta, men som också påverkar förutsättningar för oss i Sverige såväl privat, som för föreningar, organisationer och samhället i stort.

Vi har fått det kärvare ekonomiskt och det har blivit svårare att motivera kostnader utöver boende, mat och transport. Det påverkar så klart även Hemslöjdens medlemmar. Samtidigt har kunskaper i slöjd under året lyfts fram som oerhört viktiga i kristid. Att kunna nyttja naturens material på bästa sätt, lappa, laga och ändra är på nytt åtråvärda kunskaper.

Vikten av dessa kunskaper manifesterades när Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund fyllde 110 år i november. Jubileet firades med nordisk slöjdförbundskonferens på Nordiska museet i Stockholm. Konferensen lyfte det immateriella kulturarvet och civilsamhällets roll i bevarandet och utvecklandet av slöjden som levande kulturarv. Temat knöt väl an till syftet med Hemslöjdens verksamhet och motivet till att SHR bildades för 110 år sedan.

Hemslöjden stödjer 110 år efter grundandet fortfarande utgångspunkten att vi vill leva för och i en värld och gemenskap som är hållbar. De globala målen inom Agenda 2030 har väglett oss i arbetet med att konkretisera Hemslöjdens arbete för att uppfylla målen.

Hemslöjden har under verksamhetsåret stött på flera utmaningar, bland annat hur olika myndigheter ser på roller och ekonomiska förutsättningar i förhållandet mellan föreningsliv och civilsamhälle gentemot offentliga insatser. Tråkigt nog har myndigheten Nämnden för Hemslöjdsfrågor under senare år priori-

terat statliga insatser vilket inneburit neddragningar i stödet för ideell verksamhet genom föreningar inom hemslöjdsrörelsen. Minskningen av organisationsbidraget handlar om 25 procent, en sänkning med 500 Mkr ner till en nivå om 3 Mkr för 2022. SHR har behövt använda delar av tillgängligt kapital, vilket inte är rimligt inför framtiden.

Nu pågår en översyn av formerna för det offentliga stödet till främjande av hemslöjd genom översynen av den så kallade "Kultursamverkansmodellen" som finansierar stödet till den regionala verksamheten. Det finns därför principiell och ekonomisk anledning att bevaka dessa frågor.

Viktigast för SHR är Hemslöjdens medlemmar. Därför var så det givande att se resultaten från den medlemsundersökning som genomfördes i början av året, den första sedan 2009. Resultaten visade bland annat att 78 procent är nöjda med sitt medlemskap, att 94 procent vill fortsätta vara medlem i sin förening och att 83 procent kan tänka sig att rekommendera medlemskapet till en vän.

Det är sådana resultat som visar att vi har en god grund att stå på för fortsatt utveckling av hemslöjden under kommande år!

Gårdby, mars 2023 Kent Johansson, ordförande

SVENSKA HEMSLÖJDSFÖRENINGARNAS RIKSFÖRBUND

”SHR:s grundsyn är att tillvarata, utveckla och förnya slöjden som kultur och näring och att sträva efter att vara en jämställd, jämlik, tillgänglig och tillåtande organisation. SHR:s gemensamma värderingar är att arbeta för hållbarhet, kreativitet samt att arbeta inkluderande och gränsöverskridande. Hemslöjdens ideella föreningsverksamhet är en viktig del i det civila samhället och samverkar med andra aktörer inom såväl kulturområdet som andra samhällsområden samt med kommuner, regioner och staten.”

Ur Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds stadgar

Organisation

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR) är den svenska hemslöjdsrörelsens riksorganisation. SHR är en allmännyttig ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. SHR är en organisation för ideella föreningar med intressen som sammanfaller med Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds grundsyn, gemensamma värderingar och ändamål. Hemslöjdens ideella föreningsverksamhet är en viktig del i det civila samhället och samverkar med andra aktörer inom såväl kulturområdet som andra samhällsområden samt med kommuner, regioner och staten.

”Hemslöjden” är Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund tillsammans med sina medlemsföreningar och ”Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund” är det registrerade namnet på organisationen.

2022 omfattade SHR två riksföreningar och 24 länsförbund/länsföreningar, som i sin tur utgjordes av 61

lokala hemslöjdsföreningar och 13 861 enskilda medlemmar. SHR välkomnade Borlänge hemslöjdsförening som ny lokalförening i Dalarnas hemslöjdsförbund. Föreningen – med sina 90 medlemmar – vann årets medlemsvärvartävling som genomfördes i samband med SHR:s årliga nationella kampanj ”Hemslöjdens dag”. Två föreningar upplöstes under året: Föreningen Västgöotalin och Broderiets Vänner.

Förbundskansliet har en sammanhållande funktion för förbundets medlemmar. De prioriterade uppgifterna är att samordna, informera, marknadsföra och utveckla Hemslöjden och att stödja länsförbund och lokalföreningar. Kansliet arbetar på uppdrag av förbundsstyrelsen.

SHR är ägare till bolaget Hemslöjd Media Sverige AB, som dels ger ut tidskriften ”Hemslöjd”, dels bedriver förlagsverksamhet. Förlagsverksamheten har under 2022 varit pausad. Bolaget gör en egen årsredo-

visning, men verksamheten beskrivs även kort i denna verksamhetsberättelse. SHR är även medlem i den ekonomiska föreningen ”Sätergläntan, Institutet för slöjd och hantverk.”

Förbundsstyrelsen

SHR:s styrelse utses av och arbetar på uppdrag av förbundsstämman, som genomförs vartannat år. Styrelsens ledamöter väljs av Hemslöjdens ordinarie förbundsstämma, efter förslag från valberedningen, för tiden till dess nästa ordinarie förbundsstämma hållits. Förbundsstyrelsen genomförde under året 8 styrelsemöten. Alla styrelsemöten utom två genomfördes digitalt. Förbundsordförande, 1:e vice förbundsordförande och 2:e vice förbundsordförande väljs på två år. Övriga ledamöter väljs på fyra år, varav hälften väljs vid ordinarie förbundsstämma och hälften vid nästkommande ordinarie förbundsstämma. Suppleanter väljs på två år.

Styrelsens sammansättning

Förbundsordförande, 1:e vice förbundsordförande och 2:e vice förbundsordförande väljs på två år. Övriga ledamöter väljs på fyra år, varav hälften väljs vid ordinarie förbundsstämma och hälften vid nästkommande ordinarie förbundsstämma. Suppleanter väljs på två år.

På ordinarie förbundsstämma 2021 valdes:

Förbundsordförande Kent Johansson, Färjestaden
1:a vice ordförande Elisabeth Bjar, Stockholm
2:a vice ordförande Håkan Liby, Uppsala

Ordinarie ledamöter

Eva Byström, Sundbyberg
Eva-Karin Torhem Arnell, Hyssna
Anny Liivamäe, Nyköping
Elise Tullnär Nilsson, Jokkmokk
Helena Åberg, Stigtomta
Joanna Stridh, Rättvik

Suppleanter

Maria Eklind, Vaggeryd
Lotta Ahlvar, Stockholm
Ulrika Bos Kerttu, Luleå

Arbetsutskottet (AU) består av följande funktioner

Ordförande, 1:e vice ordförande, 2:de vice ordförande. Verksamhetschefen är sekreterare och adjungerad till samtliga sammanträden. Arbetsutskottet genomförde under året 11 sammanträden.

Revisorer

Rose Ericsson, Gävle, förtroendevald revisor
Håkan Andersson, auktoriserad revisor

Valberedning

Anna-Karin Jobs Arnberg, Dala Floda
Torbjörn Lindström, Borås
Harriet Andersson, Halmstad
Carola Gunnarsson, Köping
Lena Pählman, Uppsala

Hedersledamöter

Ingegerd Oskarsson, före detta riksdagsledamot och förbundsordförande i SHR
Elvy Olsson, före detta landshövding och förbundsordförande i SHR
Irène Vestlund, före detta riksdagsledamot och förbundsordförande i SHR
Marianne Andersson, före detta riksdagsledamot och förbundsordförande i SHR
Anne Ludvigsson, före detta riksdagsledamot och förbundsordförande i SHR

Riksförbundets kansli

SHR:s kansli ska ha rätt resurser och kompetens för att med en hållbar arbetsmiljö kunna bedriva verksamheten utifrån de styrdokument som finns. På förbundskansliet arbetar verksamhetschef, ekonom/controller, kansliansvarig, projektledare och kommunikatör. Kansliet har varit fullbemannat under hela året. Vissa av tjänsterna delas mellan Riksförbundet och Hemslöjd Media Sverige AB, vilket gör att kompetensen nyttjas fullt ut samt att kostnaderna delas och därmed minimeras. Personalstyrkan på Riksförbundets kansli bestod därmed av 4,3 heltidstjänster per den 31 december.

Riksförbundet är medlem i arbetsgivarorganisationen Fremia och kollektivavtal tillämpas.

Ekonomi

Det ekonomiska resultatet för 2022 landade på -916 tkr. Skälen till underskottet är i huvudsak två; att SHR för tredje året i rad fick ett sänkt organisationsbidrag från Nämnden för hemslöjdsfrågor och behovet av ett villkorat aktieägartillskott till Hemslöjd Media Sverige AB.

För 2022 beviljades SHR ett organisationsbidrag från Nämnden för hemslöjdsfrågor på 3 Mkr, en sänkning med 500 tkr jämfört med 2021. Det innebär att SHR har fått en minskning av organisationsbidraget på 25 % under en treårsperiod. SHR:s styrelse beslutade att genomföra en oförändrad verksamhet 2022 och täcka det genom att ta delar av eget kapital i anspråk. Detta var möjligt på grund av det överskott som genererades 2018–2020. Överskottet dessa år berodde på att kansliet inte var fullbemannat, samt att Coronapandemins restriktioner gjorde att mycket verksamhet inte kunde genomföras.

Det minskade statliga anslaget får stora konsekvenser för verksamheten både på kort och lång sikt. Kostnaderna för Riksförbundets kansli är i första hand fasta kostnader för personal och lokaler. Dessa grundkostnader täcks inte med hjälp av organisationsbidraget i dess nuvarande omfattning, trots att vissa kostnader delas med bolaget, exempelvis personalkostnader för verksamhetschef/vd och ekonom/controller, lokalkostnaderna samt administrativa kostnader. Under 2022 har kostnader för medlemshanteringsystemet dessutom ökat markant, vilket också påverkat resultatet. Ett planerat byte av medlemshanteringsystemet 2023 är därför än mer prioriterat och

kommer minska dessa kostnader framöver.

Eftersom det statliga organisationsbidraget har minskats med 1,2 Mkr de senaste åren har ekonomin blivit alltmer ansträngd för SHR och får effekt fullt ut 2022. Medlemsintäkterna är däremot i stort sett oförändrade och står för drygt 1 Mkr. Övriga intäkter är 600 tkr från Skolverket som förmedlas vidare till medlemsföreningarna. Ett sätt att stärka ekonomin har därför varit att söka andra medel för särskilda projekt. Ett antal ansökningar har gjorts under 2022, se tabell 1: "Ansökningar och utfall 2022". Totalt beviljades SHR 915 tkr i särskilda projektmedel under 2022. Dessa medel löser inte den ekonomiska situationen varken på kort eller lång sikt, men möjliggör att SHR kan bedriva ett stödjande och utvecklande arbete för medlemsföreningarna och genomföra delar av verksamhetsinriktningen.

Det villkorade aktieägartillskottet på 250 tkr är nödvändigt för att Hemslöjd Media Sverige AB ska fortsätta att kunna ge ut Hemslöjd och utveckla bolaget framöver. Den tryckta tidnings- och tidskriftsbranschen har under de senaste åren påverkats av minskade annonsintäkter, höjda distributionskostnader samt av höjda pappers- och tryckpriser, så även Hemslöjd. Trots drygt 11 000 prenumeranter och att ett stort jobb har lagts på att minska kostnaderna och höja intäkterna under 2022 har bolaget inte lyckats få en ekonomi i balans. Det innebär att det krävs ett aktieägartillskott på 250 tkr från ägarna.

Tabell 1: Ansökningar och utfall 2022

Ändamål	Organisation	Utfall
Digital temavecka om svensk ull: "Ull-veckan", samt nytryck av häftet: "Om Ull"	Riksantikvarieämbetet	Avslogs
Framtagande och utgivning av teknikhäftet "Om lin".	Kungliga patriotiska sällskapet	Beviljades 20 tkr
Nordisk konferens i samband med SHR:s 110-årsjubileum	Nordisk kulturfond	Beviljades 110 DKR, vilket motsvarar cirka 160 tkr
Livesändning av nordisk konferens i samband med SHR:s 110-årsjubileum	Estrid Ericsons stiftelse	Beviljades 35 tkr
Återstart av verksamhet efter pandemin	Kulturrådet	Beviljades 700 tkr

Nätverk och samverkan

SHR är medlem i en rad olika organisationer och det är framför allt inom detta nätverk som samverkan har skett 2022. Ett exempel på lyckad samverkan är ett korgseminarium som genomfördes på Hälsinglands museum i maj 2022 där vi samarbetade med flera olika aktörer, bland annat projektet ”Korgen lyfter”, Region Gävleborg och Dalarnas Hemslöjdsförbund.

SHR deltog på det kulturpolitiska konventet ”Folk & Kultur” med ett webbseminarium kring SHR:s filmserie ”Fem filmer om lin: från beredning till färdigt tyg”. Filmerna publicerades under våren och finansierades med medel från Riksantikvarieämbetet. SHR:s deltagande på ”Folk & Kultur” möjliggjordes via samarbete med Kalmar läns hemslöjdsförening och Kulturens bildningsverksamhet. Filmserien gjordes i samarbete med Sätergläntan och Dalarnas hemslöjdsförbund.

Några ytterligare organisationer som kansliet har varit i kontakt med och/eller nätverkat med under året är Sveriges hembygdsförbund, Same-slöjdstiftelsen, KLYS, Ideell Arena och Ax.

Under året har SHR blivit medlem i den nystartade ekonomiska föreningen Arena Svensk Ull. Arena Svensk Ull är en nationell organisation med målet att öka användningen av svensk ull. I föreningen finns redan alla led representerade; lammproducenter, fårklippare, ullinsamlingsstationer, industri, spinnerier, ullförsäljare, hemslöjd, rådgivning och utbildning.

Nordiskt och europeiskt samarbete

Nätverket med våra nordiska systerorganisationer har under året resulterat i att ”1 kvm lin” blivit ett nordiskt projekt med namnet ”1 sqm of flax”.

Det nordiska ungdomsläggret Young Craft genomfördes under sommaren 2022, efter att ha flyttats fram två år på grund av restriktioner kring Coronapandemin. Läggret ägde rum i Skjern, Danmark 30 juni–4 juli. Totalt deltog 46 ungdomar från Island, Norge, Danmark, Finland, Sverige och

Sveriges bidrag till Nordic Craft Week. Barntröjan av Ellinor Nilsson är inspirerad av halländsk bing. Foto: Ellinor Nilsson

Estland. Ungdomarna fick bland annat lära sig täljning, silversmide och rya. Sverige deltog med tre ungdomar. Som ledare deltog Sarah Eriksson från SHR:s kansli och Annika Holmdahl, hemslöjdskonsulent i Östergötland.

SHR deltog i den årligt återkommande nordiska Facebookkampanjen ”Nordic Craft Week” i september. Årets tema var ”stickade tröjor” och SHR bidrog med mönster till en barntröja inspirerad av den halländska tekniken Binge.

Det finska hemslöjdsförbundet Taito och den norska motsvarigheten Norges Husflidslag medverkade i programmet under SHR:s nordiska jubileumskonferens i november.

SHR:s kansli har medverkat i digitala möten med både de europeiska och nordiska nätverken under året.

Medlemskap i andra organisationer

Hemslöjden är medlem i följande organisationer:

- Nordens Hemslöjdsförbund
- Europeiska Hemslöjdsförbundet ECO
- Ax kulturorganisationer i samverkan (som i sin tur är medlemmar i Ideell kulturallians)
- Ideell Arena
- Fremia
- Hela Sverige ska leva
- Kulturens bildningsverksamhet*
- Föreningen Norden
- Föreningen för folkbildningsforskning
- Svenska Vävrådet
- Folkspel
- Arena Svensk Ull

*SHR:s styrelse tog i december 2022 beslut om att avsluta medlemskapet i Kulturens bildningsverksamhet.

VERKSAMHETEN 2022

110-årsjubileum – slöjdkonferens och kunglig glans

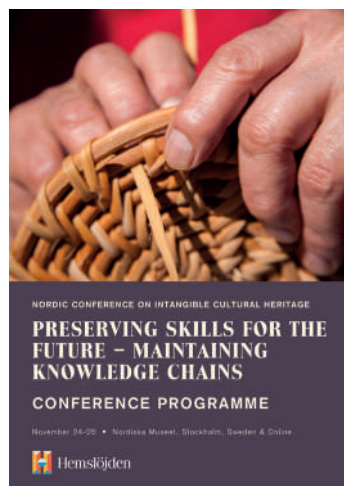
Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund fyllde 110 år i november 2022. Jubileet firades med en nordisk slöjdkonferens på Nordiska museet i Stockholm, 24–25 november.

Konferensen ”Preserving skills for the future – maintaining knowledge chains/Vad händer när ingen längre kan?” satte fokus på det immateriella kulturarvet och civilsamhällets roll i bevarandet och utvecklandet av slöjden som ett levande kulturarv.

Svenska Unescorådets ordförande Lena Sommes-tad inledde konferensen med att lyfta civilsamhällets viktiga roll i att säkerställa att slöjdekunskapen förs vidare mellan generationerna. Lenas budskap löpte som en röd tråd i samtal mellan slöjdare, konsulenter och museirepresentanter och i samtal mellan myndighetsföreträdare från Sverige, Finland och Norge. Vi fick också höra hur våra systerorganisationer i Norge och Finland – Norges Husflidslag och Taito – arbetar med att bevara och utveckla det immateriella kulturarvet. Amanda Lind, ordförande i riksdagens kulturutskott, avslutade konferensen. Cirka 100 personer deltog på plats, exklusive 30 medverkande (styrelsen och kansliet inkluderat) och ytterligare ett tjugotal följde konferensen digitalt.

I samband med den nordiska konferensen delades Hemslöjdens stipendier 2022 ut till 12 slöjdare och konsthantverkare. Diplomen delades ut av H.K.H. Prins Carl Philip som även fick möjlighet att prata enskilt med var och en och ta del av en liten utställning utanför konferenslokalen.

Jubileet uppmärksammades i SHR:s månatliga nyhetsbrev till medlemmarna där vi varje månad lyfte ett decennium i föreningens historia. Riksförbundets konton på Instagram och Facebook har också använts för att lyfta jubileet löpande under året.

Lena Sommes-tad Foto: Peter Segemark, Nordiska Museet

Prins Carl Philip med Hemslöjdens stipendiater. Foto: Claudio Bresciani / TT

Amanda Lind avslutningstalade och Anna-Karin Jobs-Arnberg & Nils Johan Labba bjöd på olika perspektiv på hur man får slöjda.

Verksamhet för allmänheten

För att sprida kännedom om Hemslöjden är det viktigt att arrangera och samordna publika arrangemang, projekt och annan verksamhet som inte bara når medlemmarna, utan även allmänheten.

2022 arrangerades tre större arrangemang/projekt: 1 kvm lin, Hemslöjdens dag och Ullveckan. Annan utåtriktad verksamhet var lanseringen av en filmserie med fem filmer om lin och linne, framtagande och utgivning av ett teknikhäfte om lin och utveckling och marknadsföring av Hemslöjdens samlingar på Digitalt Museum.

1 kvm lin 2022

Projektet "1 kvm lin" utgår från parollen: "Alla kan odla lin. Allt du behöver är frö och en kvadratmeter". Syftet är att sprida kunskap om linet – odling, beredning och slöjdande. Projektet genomförs tillsammans med hemslöjdskonsulenter/utvecklare, hemslöjdsföreningar och linföreningar.

"1 kvm lin" startade regionalt med 700 odlare i Västra Götaland 2020. 2021 blev projektet riksomfattande med 6 000 odlare och SHR blev nationell samordnare. 2022 blev "1 kvm lin" ett nordiskt projekt: "1 sqm of flax".

Inom ramen för det nordiska projektet arrangerades två webbseminarier tillsammans med övriga nordiska hemslöjdsorganisationer. SHR delade de linbrev som tagits fram tidigare år och dessa översattes av respektive organisation. Intresset för att odla lin i Sverige har varit fortsatt stort. Många som var med och odlade 2021 använde egna frön 2022. Under 2022 har många föreningar anordnat så kallade "bråkkalas", spinnträffar och andra aktiviteter kring lin.

Hemslöjdens dag 2022

SHR planerar, samordnar och genomför årligen "Hemslöjdens dag" första lördagen i september. Hemslöjdens dag genomfördes den 3 september 2022. Hemslöjdens dag är ett sätt att tillsammans med länsförbund och lokalföreningar synliggöra hemslöjdsrörelsen och verksamheten – framför allt för allmänheten och för de

Odlingsskylt från projektet 1 kvm lin

som ännu inte är medlemmar. I förlängningen är målet med Hemslöjdens dag att värva fler medlemmar till föreningarna.

2022 lades fokus på att få fler utanför Hemslöjdsrörelsen att delta och visa på Hemslöjdens mångfald genom att satsa på prova-på-aktiviteter. Varje förening valde själva prova-på-aktiviteter utifrån sina egna styrkor och förutsättningar. Resultatet blev ett bredare utbud än tidigare år: det gick bland annat att spinna, väva, svarva, tälja, göra halmkronor, återbruksblommor, skosnören och rep. Därtill genomfördes liveslöjd, försäljning, utställningar och loppmarknader.

47 föreningar anordnade totalt 61 aktiviteter på 57 platser runt om i landet, vilket innebär att vi landade på samma nivåer som innan pandemin bröt ut.

Minst 3 100 personer besökte eller deltog i arrangemangen lokalt och flera föreningar beskrev intresset från allmänheten som större än vanligt.

Riksförbundet publicerade rikstäckande pressmeddelanden och kunde tack vare beviljat återstartsbidrag från Kulturrådet anlita extern hjälp för att ringa upp lokala redaktioner på valda orter för publicitet kring föreningarnas evenemang. Hemslöjden dag var huvudtema för innehållet i sociala medier från början av augusti till mitten av september. En intern webbsida togs fram med hjälpmedel som grafiska mallar, exempeltexter, webbseminarium i webbpublicering och manualer för insamling av besöksstatistik. För allmänhet och press togs en publik webbsida fram med alla evenemang uppdelade efter norra, mellersta och södra Sverige utplacerade på en interaktiv karta.

I samband med Hemslöjdens dag arrangerade SHR:s kansli en medlemsvärvartävling för föreningarna där första pris var en digital workshop med Monica Palmqvist: formgivare, slöjdare och stylist med fokus på att inspirera och förnya på vägen mot de globala målen 2030. Vinnare blev Borlänge hemslöjdsförening.

Ullveckan 2022

För andra året i rad genomfördes "Ullveckan" digitalt på Hemslöjdens webbplats. Det blev sju dagar med livesändningar, filmer, panelsamtal, tävlingar med mera. Varje dag presenterades ett program om ull som

hållbar resurs, ett fantastiskt slöjdmaterial och som en del av vårt kulturarv. Inför Ullveckan gjorde SHR i juli månad ett nytryck av teknikhäftet "Om ull", vars första upplaga utkom 2020 och som varit slut en längre tid. Ullveckan genomfördes 4–10 september tillsammans med Ullvilja och Svenska Fåravelsförbundet. Varje organisation tog ansvar för att skapa program för två dagar. Under Ullveckan 2022 kunde allmänheten ta del av följande innehåll:

- En presentation av den nybildade organisationen för svenska ullfrågor: "Arena svensk ull".
- Information om utbildningar inom ullområdet, panelsamtal och Spinn-SM, i program skapade av Ullvilja.
- Filmer om ull och ullhantering i Svenska Fåravelsförbundets regi.
- SHR:s demonstration av hur teknikhäftet "Om Ull" kan användas inom skolan och olika ulliga tekniker, allt från krokning till tovning.
- Flera projekt inom ullområdet som presenterades under en särskild projektdag.
- En tävling skapad av SHR med en ny fråga varje dag. Flera hemslöjdsbutiker var med och sponsrade med priser till vinnarna som lottades fram bland de som fått alla rätt.

I Bengtsfors bjöds allmänheten på Halmbiennal på Hemslöjdens dag. Foto: Hemslöjdskonsulenterna Västra Götalandsregionen

Ullveckan 2022 presenterade sju dagar med program om den svenska ullen.

Filmserie: Fem filmer om lin – från beredning till färdigt tyg

Våren 2022 lanserade SHR en filmserie med fem filmer om lin: från beredning till färdigt tyg. De fyra första filmerna är mer praktiska till sin natur. Här guidas du av linexperten Marie Ekstedt Bjersing som visar hur du kan göra när du bereder, spinner, väver och sköter om ditt lin och linne. Den avslutade filmen är ett samtal mellan Johanna Runbäck, lärare i folklig sömnad, och läns-hemslöjds-konsulent Kattis Karlsson Hofvander om linneplaggets egenskaper och historia.

Filmserien är framtagen av SHR i samarbete med Sätergläntan och är finansierad av Riksantikvarieämbetet. Filmserien lanserades i samband med det kulturpolitiska konventet ”Folk och Kultur” i februari 2022 och finns tillgängliga gratis via Hems-löjdens YouTubekanal, SHR:s officiella hemsida, via IGTV på Instagram och på Facebook – för att sprida viktiga kunskaper om lin och linne till så många som möjligt.

Teknikhäfte: ”Om lin”

Teknikhäftet ”Om lin” släpptes den 31 mars 2022.

Häftet innehåller allt läsaren behöver veta för att själv komma i gång med att odla och bereda lin. Dessutom: betraktelser från Sveriges främsta linexperter, handfasta tips, fakta och lite skrock. Författare är linexpert Eva Anderson. Häftet togs fram av SHR med stöd från Riksantikvarieämbetet och Kungliga Patriotiska sällskapet.

Hemslöjdens samlingar

Under 1900-talet har hemslöjdsföreningarna i Sverige byggt upp unika samlingar med mängder av olika hemslöjdsföremål. Sedan 1996 har dessa föremål katalogiserats och digitaliserats för att göra föremålen tillgängliga för fler. Sedan 2014 finns ett flertal sådana samlingar åtkomliga via webbplatsen ”Digitalt museum” under ”Hemslöjdens samlingar”. 2019 publicerades den stora bildsamlingen ”Zickermans studiensamling” med 12 000 bilder på webbplatsen. 2022 fanns drygt 37 000 föremål publicerade i Hems-löjdens samlingar.

Återstartsbidraget från Kulturrådet möjliggör att fler föreningar kan publicera sina digitaliserade samlingar i Digitalt museum. Arbetet påbörjades under hösten 2022 då tre samlingar publicerades och ytterligare två samlingar kommer att publiceras under våren 2023.

Hemslöjdens samlingar är välbesökta och antalet besök ökar. 2022 var det 77 091 unika visningar i samlingarna – 8 000 fler än året innan. Det visar att intresset för samlingarna är stort, men vi kan också se att antalet visningar ökar när vi berättar om samlingarna i SHR:s sociala medier eller när medlemsföreningarna på olika sätt synliggör innehållet. Samlingarna används som inspiration för egna slöjdprojekt, men även för att lära sig mer om olika tekniker, material och om slöjdarna bakom föremålen. Samlingarna kan också användas som en historisk källa.

Tabell 2:
Antal unika visningar i Hems-löjdens samlingar

År	Unika visningar
2022	77 091
2021	71 142

Följande föreningar hade föremål och bilder i Digitalt museum 2022:

- Blekinge läns hemslöjd
- Bollnäs Voxnadalens hemslöjdsförening
- Falu Hemslöjdsförening
- Föreningen för Svensk Hemslöjd
- Gotlands läns hemslöjdsförening
- Halländska hemslöjdsföreningen Bindslöjden
- Hemslöjden i Kronoberg
- Jämtland-Härjedalens Hemslöjdsförbund
- Kalmar läns hemslöjdsförening
- Leksands Hemslöjdsvänner
- Medelpads Hemslöjd
- Nås hemslöjdsförening
- Stiftelsen Skånsk Hemslöjd
- Skaraborgs hemslöjdsförening
- Södra Dalarnas Hemslöjdsförening
- Västerbottens läns hemslöjdsförening
- Östra Skånes Hemslöjdsförening

”SHR ska verka för hög standard på utbildning samt arbeta för att kunskaper om material, tekniker och funktioner inom hemslöjd, slöjd och hantverk hålls levande.”

Kursverksamhet

SHR erhåller medel från Skolverket för kursverksamhet för vuxna. SHR:s kansli fördelar dessa medel efter ansökningar från medlemsföreningarna. Kurserna genomförs ofta i samarbete med hemslöjdskonsulenterna.

Kurserna möjliggör för medlemmarna att själva utöva och lära sig nya tekniker och därför är kurserna viktiga, inte minst för att hålla det immateriella kulturarvet levande. Kurserna innebär viktiga arbetstillfällen för professionellt utövande slöjdare, då de ofta anlitas som ledare.

Kurser som genomfördes 2022 har bland annat handlat om ull- och linhantering, täljning på olika nivåer, smide på grund- och fortsättningsnivå, svarvning och knyppling på grund-, fortsättnings- och avancerad nivå. Broderitekniker som yllebroderi och fritt broderi, stickningstekniker som tvåändstickning, hönsestrick och kreativ bing. Vävning på grund- och fortsättningsnivå, rosengång, bandvävning och flamskvävning. Färgning av garn och tyg. Korgflätning, näverslöjd och halmslöjd. Dessutom en uppsjö av kurser i att lappa och laga med olika tekniker som lapptäckssömnad och sashiko.

Totalt arrangerades 101 kurser med 930 deltagare år 2022. Det var 30 olika föreningar, fördelade över 18 län, som på detta sätt bidrog till människors möjlighet att utveckla sitt slöjdande över hela landet.

Tabell 3: Kurser och deltagare fördelat per år 2019–2022*

Årtal	Antal kurser	Antal deltagare
2022	101	930
2021	127	1104
2020	100	877
2019	140	1330

*År 2020 genomfördes färre kurser på grund av Coro-

napandemins restriktioner. Därför fanns mer medel kvar att förmedla år 2021 när restriktionerna började släppa. Ersättningsnivån per kurstimme har höjts för att hamna på en mer rimlig nivå, men det innebär att färre timmar kan beviljas.

Verksamhet för föreningarna

”SHR ska företräda medlemsföreningarna och verka för en hållbar organisation som stödjer SHR:s medlemmar”

För att SHR ska kunna företräda lokalföreningarna och länsförbunden på ett bra sätt är det viktigt med en tät dialog. Under Coronapandemin skedde den mesta kontakten med hjälp av digitala möten, men under större delen av 2022 har det varit möjligt att träffas igen. Under året har SHR:s kansli åter igen kunnat genomföra medlemsbesök i bland annat Skåne, Värmland, Kalmar och Gävleborg.

Brev med samlad aktuell information och relevant omvärldsbevakning till medlemsföreningarnas styrelser har skickats från Riksförbundets kansli sex gånger under året. Därutöver har särskild information gått ut gällande exempelvis utbildningar och gemensamma evenemang som ”Hemslöjdens dag”.

En ny broschyr för medlemsvärning togs fram under året och finns att ladda ner från hemsidan, för att se till att vi endast förbrukar så mycket papper som behövs för ändamålet.

Ordförandemöte

Ett ordförandemöte för erfarenhetsutbyte och diskussion genomfördes digitalt för länsförbunden i mars med 25 deltagare. Fokus under mötet var den medlem-

sundersökning som genomfördes av Kantar Sifo under januari-februari 2022. Hemslöjdskonsulent Joakim Lilja var inbjuden för att prata om projektet ”Skogsklok” och deltagande länsförbund fick dela med sig om vad som var aktuellt hos dem.

Webbseminarier

Under året har SHR:s kansli genomfört ett antal webbseminarier som stöd och inspiration för medlemsföreningarna:

- 28 mars: ”1 sqm of flax” inledningsseminarium, med linexpert Eva Anderson och läns-hems-löjds-konsulent Hillevi Skoglund från Sverige.
- 12 april: ”1 kvm lin” om sådd med 55 deltagare.
- 21 april: Medlemsundersökningens resultat presenterades och diskuterades för 24 deltagare.
- 23 maj: Utbildning i aktivitetspublicering i Slöjdekalendarern (eftersom medlemsundersökningen visade att 60 % av de som besökt hemsidan gjorde det för att hitta en slöjdaktivitet, kurs eller utställning) 30 deltagare.
- 1 juni: Att jobba med slöjd i kulturskolan, med exempel från Östergötland och Kalmar län. Kulturskolecentrum på Kulturrådet medverkade för att berätta hur de jobbar gentemot kommunerna. 18 deltagare.
- 16 augusti: ”1 kvm lin” om skörd av lin.
- 19 september: ”1 sqm of flax” om rötning, 80 deltagare
- 5 oktober: ”1 kvm lin” om rötning, 40 deltagare. Eva Anderson med flera från Linodlarföreningen Fransåker.
- 27 oktober: Uppstart för återstarten av Hems-löj-dens samlingar.
- 6 december: Barnkultur och barnverksamhet för föreningar, med bland annat en forskare från Centrum för barnkulturforskning. 22 deltagare.

Utveckling: medlemskap, former för deltagande & medlemssystem

Antalet medlemmar har ökat jämfört med 2021. 13 861 personer är medlemmar i någon av hems-löjds-förening-

arna som är anknutna till SHR.

Uppgifter om antalet medlemmar hämtas ur det gemensamma medlemsregister som sedan 2008 finns för alla föreningar som är medlemmar i organisationen. Föreningarna använder registret till att hantera och kontakta sina medlemmar. SHR:s riksförbundskansli erbjuder service och support för föreningarna i arbetet. Det är också SHR som står för alla kostnader kopplade till registret.

En översyn av medlemsregistret genomfördes under året för att säkerställa att vi har ett effektivt, ekonomiskt, användarvänligt och verksamhetsanpassat system. En kravspecifikation togs fram tillsammans med en referensgrupp från medlemsföreningarna och skickades till ett antal olika aktörer på marknaden. Som följd av denna översyn kommer SHR att genomföra ett byte av medlemssystem under 2023.

Många av föreningarnas verksamheter har välkomnat personer som inte är medlemmar i någon av SHR:s anslutna medlemsföreningar. Det gäller exempelvis evenemang som anordnats under ”Hems-löj-dens dag”, ”1 kvm lin” och många av barn- och ungdomsaktiviteterna. Även de föreningar som arrangerat utställningar och SHR:s anslutna hems-löjds-butiker når betydligt fler än bara medlemmarna. Många av föreningarnas och Riksförbundets digitala evenemang når fler än medlemmarna.

Medlemsundersökning

En medlemsundersökning genomfördes i januari-februari 2022 av Kantar Sifo. Resultatet presenterades för förbundsstyrelsen i mars. Av 4 000 slumpmässigt utvalda medlemmar var det 1 480 personer som svarade på undersökningen.

Resultatet visade bland annat att 78 procent var nöjda med sitt medlemskap, att 94 procent ville fortsätta vara medlem i sin hems-löjds-förening och att 83 procent kunde tänka sig att rekommendera medlemskapet till en vän.

Länsförbunden fick en presentation av resultatet på ordförandemötet i mars och senare under våren anordnades ett webbseminarium där samtliga föreningar bjöds in för en presentation och diskussion av resultatet och hur insikterna skulle kunna användas.

Medlemsundersökningen har gett en aktuell och fördjupad bild av vilka som är medlemmar i någon av våra föreningar, vilket underlättar för såväl Riksförbundets kansli som länsförbund och lokalföreningar i arbetet med allt från marknadsföring och planering av aktiviteter till hur vi beskriver vår organisation gentemot andra aktörer. Även bolagets styrelse och redaktionen för tidskriften Hemslöjd har tagit del av undersökningen och resultatet kan även där vara ett stöd både för innehåll och marknadsföring.

Verksamhet för utövande slöjdare

SHR har under året fortsatt arbetet med att stärka utövare av hemslöjdens tekniker. Utöver kärnverksamhet som branschorganisation för ett flertal slöjdyrken, stipendieverksamhet och kursverksamhet, har särskilt fokus riktats mot korgens tekniker och främjande av svensk ullnäring med projekt som "Ullveckan" och medlemskap i en nybildad organisation för svensk ull. Tidskriften Hemslöjd, som ges ut av SHR:s helägda bolag Hemslöjd Media Sverige AB, har med sina artiklar fortsatt att synliggöra utövare på olika sätt under året.

Korgtekniker och korgmakare

I Sverige har vi en rik och varierad korgtradition. Men, allt färre slöjdare behärskar de traditionella teknikerna. Därför genomförde SHR, i samarbete med projektet "Korgen lyfter" och med medel från Skolverket, en unik pilotutbildning på distans under 2021 och 2022. Tjugo personer sökte utbildningen och 10 antogs för att lära sig fyra olika korgtekniker: hedaredskorg med träbotten, att binda halmlöb med pilskenor, revbenskorg i grangrenar och granrötter samt skäppekorg i hassel.

SHR anlidade korgmakare som kursledare till utbildningen. Det sista utbildningstillfället genomfördes i början av 2022. Pilotutbildningen var lyckad och därför har utbildningen tagits över av Sätergläntan som tillsammans med projektet "Korgen lyfter" genomförde en ny korgutbildning under hösten 2022.

Utöver korgutbildningen genomfördes ett korgseminarium på Hälsinglands museum. Den 11 maj genomfördes seminariet "Korgen lyfter – hur för vi

traditionell korgkunskap vidare?" tillsammans med Hälsinglands museum, projektet Korgen lyfter, Region Gävleborg och Dalarnas Hemslöjdsförbund. Det blev en heldag med bland annat föreläsningar om skrucken och stillskäppan, två korgtekniker som är på väg att försvinna, korgstämman i Järvsö som genomförts under 25 år, knutkorgar och norska korgtraditioner. Totalt deltog 87 personer, 29 på plats och 58 digitalt.

Gesäll- och mästarbrev

Sveriges Hantverksråd utfärdar gesäll- och mästarbrev i samråd med branschorganisationer. SHR agerade under 2022 branschorganisation för följande hantverksyrken: handvävning, broderiyrket, stickning, slöjdaryrket - trä, träbildhuggaryrket, krukmakaryrket, garvaryrket, dräktsömnadsyrket och kakelugnsmakaryrket. Under året avsåg sig SHR uppdraget att agera bransch för kakelugnsmakaryrket. Till dessa yrken finns granskningsnämnder med professionella slöjdare knutna.

Gesällbrevet är hantverkarnas kvalitetsgaranti och ett internationellt bevis på en persons yrkesskicklighet. För att få avlägga ett gesällprov krävs minst tre års yrkesutbildning med praktik.

Mästarbrevet är det högsta beviset på yrkesskicklighet inom ett hantverksyrke och garanterar stort yrkeskunnande och erfarenhet som hantverksföretagare. För att erhålla mästarbrev krävs minst 10 000 timmar i yrket vilket motsvarar sex års dokumenterad

I Sverige har vi en rik och varierad korgtradition. Men, allt färre slöjdare behärskar de traditionella teknikerna. Foto: Marcelo Silva

utbildning/arbete inom yrket.

Antalet personer som fått gesäll- och mästarbrev via SHR har successivt ökat under de senaste 10 åren. Dels för att fler yrken som SHR agerar branschorganisation för har tillkommit, dels för att fler känner till möjligheten att ansöka om gesäll- och mästarbrev.

Utfärdade gesällbrev 2022 :

Krukmakaryrket

- Maja Ahnlund
- Anna Löwenhielm

Dräktsömnadsyrket

- Elisabet Carle

Konstsömnadsyrket

- Suha Ayal
- Malou Andersson

Slöjdaryrket - Trä

- Erik Lönnemyr

Kakelugnsmakaryrket

- Anton Gustafsson
- Nils Ljung

Utfärdade mästarbrev 2022

Krukmakaryrket

- Åsa Fällgren, mästarbrev
- Linda Ljunggren, mästarbrev
- Pernilla Norman, mästarbrev

Vävmassan 2022

Efter att i flera år skjutits upp på grund av restriktioner orsakade av Coronapandemin kunde Vävmassan genomföras i september 2022 i Halmstad. SHR deltog och delade monter med Hantverkarslärling för att gemensamt informera om möjligheten att utbilda sig till gesäll och mästare. Damastvävaren Hans Thomson, mästare i handvävningsyrket, satt i montern och vävde under mässan.

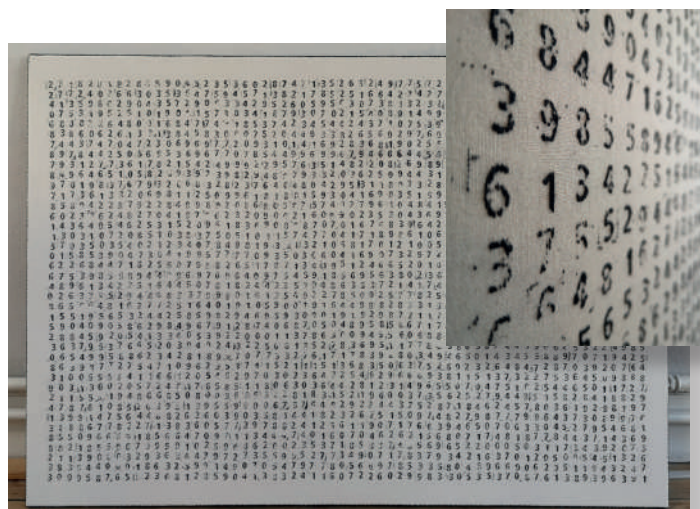

Erik Lönnemyr tog gesällbrev i Slöjdaryrket – Trä.

Foto: Elin Rune

Keramik av Anna Löwenhielm som tog gesällbrev i krukmakaryrket. Foto: Anna Löwenhielm

Gesällprov av Malou Andersson: Broderi i svart sytråd på tunt oblekt bomullstyg.

Alicia Sivertsson fick 20 000 kronor för att avlägga gesällbrev i broderi. Foto: Anderas Fagerström

Gustaf Karlsryd fick 5000 kronor ur Greta Johanssons linfond till ett lincentrum i Istorp.

Helena Bratt fick 20 000 kr ur Bo Hammarskjölds stipendiefond. Foto: Johanna Syrén

Morris Åkermalm vill väva en mässhake för queer liturgi. Foto: Mikael M Johansson.

Stipendier 2022

SHR förvaltar fyra stiftelser som har till uppgift att via stipendier stödja personer som på något sätt har utmärkt sig inom slöjd och hantverk. Stiftelserna är: Bo Hammarskjölds stiftelse, Märta Gahns stiftelse, Ingeborg Strömbergs stiftelse och Carl Lamberths stiftelse. Till dessa stiftelser upprättas egna årsredovisningar och avkastningen avgör om och hur mycket respektive stiftelse delar ut. Totalt kom det in 136 stipendieansökningar till stiftelserna 2022.

Utöver de fyra stiftelserna administrerar SHR även Greta Johanssons linfond och Sätergläntans Väners fond.

Följande personer fick 2022 dela på sammanlagt 182 500 kr:

Bo Hammarskjölds stiftelse

- Helena Bratt – 20 000 kr för slutförande av projektet ”Minnen å tyg i upplösningstillstånd” under sitt examensarbete.
- Anneli Tegelberg – 20 000 kr för att genom den vävda cirkeln undersöka den filosofiska aspekten av långsamt hantverksarbete.
- Alicia Sivertsson – 20 000 kr för att fortsätta sin utbildning och avlägga gesällbrev inom broderi.
- Elmina Fors – 10 000 kr för att utveckla sitt hantverk och mönsterskapande med målet att ta gesällprov i maskinstickning.

Märtha Gahns stiftelse

- Siri Pettersson – 30 000 kr för att vidareutveckla sig inom vävning.

Ingeborg Strömbergs stiftelse

- Morris Åkermalm – 10 000 kr för att utveckla sina hantverkskunskaper genom att studera vidare hos Svensk Kyrkotextil.

Carl Lamberths stiftelse

- Samantha Gustafsson – 10 000 kr för att kunna analysera och rekonstruera äldre textila material genom en studieresa till Odemira i Portugal.

Greta Johanssons linfond

- Rydals museum 20 000 kr för utställningsprojektet ”Lin on me” sommaren 2023.
- Dörby-Kläckeborg 10 000 kr för att renovera föreningens linbastu.
- Fanny Stengårds 7 500 kr för ett projekt kring vävd linnedukning utsmyckad med broderi.
- Gustav Karlsryd – 5 000 kr som uppmantran för att i framtiden kunna skapa ett lincentrum på sin gård.

Sätergläntans Väners fond

- Johanna Krantz – 20 000 kr för att kunna avlägga gesällprov inom handvävaryrket.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION 2022

”SHR ska informera och sprida kännedom om hemslöjden, hemslöjdens kulturarv och dess utveckling samt medverka till att hemslöjd, slöjd och hantverk har en självklar plats i människors dagliga liv.”

Som ett viktigt led att informera och sprida kännedom om hemslöjden ingår det strategiska kommunikationsarbetet. Kommunikationsarbetet utgår från SHR:s verksamhetsplan och handlar både om att kommunicera internt i organisationen (befintliga medlemsorganisationer, medlemmar och andra samarbetspartner) och externt (intresserad allmänhet, professionella slöjdare, opinionsbildare och politiker, media, organisationer och läroverk).

Opinionsbildning

Som ett led i opinionsbildningen och påverkansarbetet skriver Riksförbundet remissyttranden gällande statliga utredningar. I början av året lämnade SHR:s styrelse in ett omfattande remissyttrande över den så kallade ”Återstartsutredningen”, Från kris till kraft. Återstart för kulturen (SOU 2021:77).

I remissyttrandet identifierade styrelsen flera problem som behöver lösas för att civilsamhällets kulturaktörer och hemslöjdsrörelsen ska ges liknande villkor för att kunna återstarta efter pandemin. En dialog fördes därför med bland annat Ideell kulturallians, Ax och Svenska Hembygdsförbundet innan remissyttrandet lämnades in och det färdiga remissyttrandet skickades inte bara till Kulturdepartementet utan även direkt till relevanta myndigheter; Nämnden för hemslöjdsfrågor, Konstnärsnämnden, Kulturrådet, Myndigheten för kulturanalys och Riksantikvarieäm-

betet.

SHR:s styrelse lämnade såväl muntliga som skriftliga inspel till utredningen om kulturella kreativa näringar, som pågick under året och lämnades till kulturministern i augusti 2022. Styrelsen lämnade även in ett formellt yttrande under remissomgången av den färdiga strategin som fick namnet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44).

Styrelsen har under året även skickat ett remissyttrande gällande EU-kommissionens förslag till förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverk och industriprodukter.

Under hösten träffade ordförande och verksamhetschef utredningen som gör översynen av kultursamverkansmodellen som ska vara klar hösten 2023. Ett skriftligt inspel lämnades till utredarna i december 2022 där vi tryckte på vikten av ideella kulturaktörer – inte minst för att kunna ta del av och själv utöva kultur oavsett var man bor, men också som viktiga arbetsgivare – samt att främjande av hemslöjd bör finnas kvar inom ramen för modellen.

Ett annat sätt att berätta om verksamheten och påverka är att hålla kontakt med politiker, departement och myndigheter.

Några av de aktiviteter som genomförts är:

- AU uppvaltade dåvarande kulturministern under

våren 2022 med anledning av det neddragna organisationsbidraget

- SHR medverkade under det kulturpolitiska konventet Folk och kultur som, likt 2021, genomfördes digitalt.
- Ordförande och vice ordförande deltog i “(S)ommarminglet” som Socialdemokraterna i kulturutskottet anordnade.
- Tjänstepersoner på Kulturdepartementet har löpande fått information om verksamheten.
- SHR:s teknikhäfte ”Om lin” från 2022 skickades till ledamöterna i kulturutskottet samt till miljö- och jordbruksutskottet, som ett led i att informera om vad Hemslöjden gör och sätta fokus på den textila produktionen i Sverige.
- Avstämning mellan arbetsutskotten hos SHR och Nämnden för hemslöjdsfrågor, NFH, har skett vid tre tillfällen under året. NFH fick flera nya ledamöter vid halvårsskiftet och SHR:s arbetsutskott bjöds därför in till ett digitalt möte med NFH i december för att presentera verksamheten och anslagsäskandet inför 2023.
- Kulturrådet tillfrågades och medverkade på webbinariet om slöjd i kulturskolan.
- Samtal har först med Institutet för språk och folkminnen, Isof, kring arbetet med Unescos konvention om tryggheten av det immateriella kulturarvet.

Utåtriktade kanaler

Innehållet i Riksförbundets olika kanaler för utåtriktad kommunikation har under 2022 planerats i en innehållskalender utifrån olika aktuella teman, trender, insikter från Kantar Sifos medlemsundersökning och beteendemönster i varje kanal. De kanaler som använts 2022 är: hemsida, Instagram, Facebook, YouTube, LinkedIn, nyhetsbrev via Mailchimp och MyNewsdesks pressrum.

Hemsida: SHR:s största informationskanal

Hemsidan är organisationens huvudsakliga ansikte utåt och fyller en viktig funktion som sökmotor för föreningars aktiviteter (Slöjdkalendern) och som ren

informationskanal både för SHR och för anslutna medlemsföreningar. Den mest besökta sidan 2022, utöver startsidan, var Slöjdkalenderns startside med 24 716 besök.

Tabell 4: Totalt antal besök på hemsidan (inkl. återkommande)

Årtal	Antal besök
2022	254 000
2021	263 000
2020	219 000

Sociala medier för starka relationer

Riksförbundet arbetar relationsbyggande genom olika sociala medier: Facebook, Instagram, YouTube och LinkedIn. Vi anpassar innehåll och budskap efter olika målgrupper, trender och beteendemönster på de olika plattformarna, svarar på frågor och deltar i konversationen.

2022 fick Instagramkontot 864 nya följare, Facebook fick 331 nya gillamarkeringar och YouTubekanalen fick 481 nya prenumeranter. På LinkedIn saknas än så länge tillräckligt underlag för att ge statistiskt jämförbara resultat.

För att mäta hur vårt innehåll på de olika plattformarna presterar har vi under 2022 tittat på räckvidd (hur många människor som exponeras för innehållet) och engagemang (gillamarkeringar, kommentarer, delningar och sparade inlägg).

Räckvidden går att analysera över hela året men engagemanget beräknas inlägg för inlägg och helst de närmaste timmarna efter publicering.

Hemslöjdens engagemangsgrad på Facebook och Instagram brukar ligga mellan 5-10 procent av totalt antal visningar/inlägg. En engagemangsgrad på mellan 5-7 procent räknas av branschen som bra. En siffra över 10 procent är väldigt bra och engagemang över 20 procent innebär att du gör någonting exceptionellt.

Tabell 5: Räckvidd och sid/profilbesök på Instagram

År	Räckvidd	Sid/profilbesök
2022	116 228	10 820
2021	170 323	14 112

Tabell 6: Räckvidd och sid/profilbesök på Facebook

År	Räckvidd	Sid/profilbesök
2022	272 470	3 793
2021	101 975	4 335

Tabell 7: Räckvidd och visningar på YouTube

År	Räckvidd	Visningar
2022	643 333	105 119
2021	693 786	121 306

Nyhetsbrev

Hemslöjden skickar digitala nyhetsbrev till enskilda medlemmar ungefär en gång i månaden. Det är privatpersoner som i sin tur är medlemmar i en av SHR:s medlemsföreningar och som angett e-postadress. Innehållet är varmt och välkomnande och syftar till att skapa tillhörighet och gemenskap.

2022 skickades 10 nyhetsbrev ut till 11 812 enskilda medlemmar. Öppningsfrekvensen låg på 54,2 procent, vilket räknas som en mycket hög öppningsfrekvens Branschindex för ej vinstdrivande hobbyorganisationer var 30,1 procent 2022.

Pressbearbetning

Under året har 12 pressmeddelanden publicerats av Riksförbundet via Hemslöjdens och Hemslöjd Media Sverige AB:s gemensamma pressrum på MyNewsdesk.

Verksamhetschef Maria Jacobsson har blivit intervjuad av SVT Nyheter, i Sveriges Radio P1:s talkshow "Nordegren & Epstein" samt i Sveriges Radio P4:s "P4 Extra". När vi genomförde vår nordiska konferens den

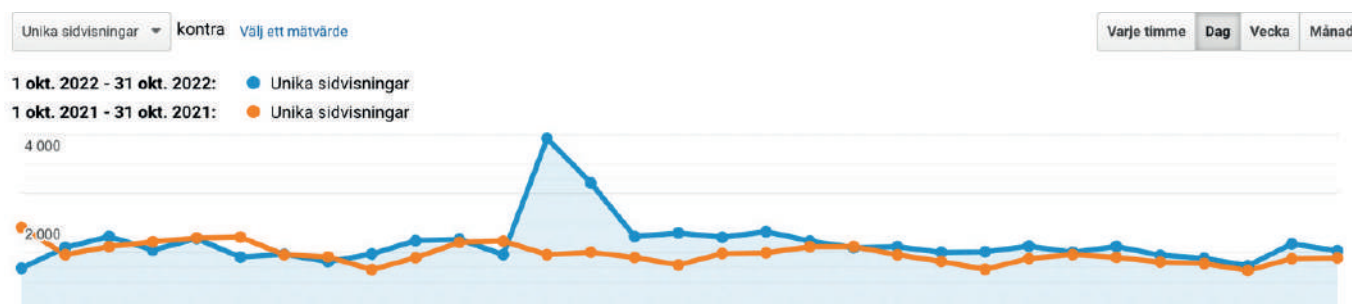
28 november 2022 var TT på plats med fotograf.

Tack vare det återstartsbidrag som SHR beviljades av Kulturrådet kunde en extern PR-konsult tas in i samband med vår temadag "Hemslöjdens dag". Syftet var att hjälpa lokala föreningar att synas i sin lokala media. Hemslöjdens dag krockade i år med valrörelsen och det fanns, trots starkt intresse från lokala redaktioner och med vissa undantag, inte tillräckligt med reportrar för att även bevaka föreningarnas evenemang. Vi bedömer ändå att satsningen varit värdefull i att stärka medvetenheten kring temadagen inför 2023 års genomförande.

Betald marknadsföring

Riksförbundet testade i oktober 2022 så kallad "native advertisement", det vill säga köpt innehåll i artikelformat, i tidningen "Kulturguiden", en bilaga till Aftonbladet. Syftet var att se om fler skulle besöka Slöjdkalendern i jakt på kurser, utställningar och slöjdaktiviteter. Artikeln innehöll handlingsuppmaning och länk till Slöjdkalendern. Resultatet visar en stor ökning (+204,9 procent) av antalet unika sidvisningar, både på hemsidan och i Slöjdkalendern. Testet möjliggjordes genom återstartbidraget från Kulturrådet.

Statistiken för hemsidan visar tydlig ökning av unika sidvisningar den 13 oktober när vår betalda artikel publicerades.

FÖRTJÄNSTMÄRKE, DIPLOM OCH MEDALJER

2022 tilldelades Värmlands avgående länshemslöjdskonsulent Carina Olsson Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds förtjänstmedalj i silver. Medaljen delades ut av Hemslöjdens verksamhetschef Maria Jacobsson i samband med en utställning om värmländska folkdräkter vid Alsters herrgård i Karlstad.

*Carina Olsson tilldelades SHR:s förtjänstmedalj i silver.
Fotograf: Øyvind Lund*

Förtjänstmärke och diplom

SHR beslöt vid förbundsstämman i Dalarna 1978 att framställa ett förtjänstmärke i guld. Förtjänstmärket utgör ett komplement till förtjänstmedaljerna i guld och silver. SHR:s förtjänstmärke i guld utdelas till personer, som på olika sätt har utfört ett synnerligen förtjänstfullt arbete till gagn för den svenska hemslöjden. Det kan utdelas till personer som arbetar för hemslöjden såväl inom som utom hemslöjdens organisationer. Förtjänstmärket får utdelas både av styrelsen för respektive hemslöjdsförening och av styrelsen för Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund. Förtjänstmärket bekostas av den organisation som delar ut märket.

Diplom för slöjd är ett grafiskt blad efter ett pappersklipp av Agneta Flock. Diplomet kan användas av medlemsföreningarna som ett alternativ till stipendier och medaljer när föreningarna vill uppmärksamma särskilda personer/slöjdare inom hemslöjden

Hemslöjdens medaljer

SHR fick 1945 medgivande av konung Gustav V att återuppliva, den år 1753 av medaljgravören Daniel Fehrman utförda medaljen. Medaljerna instiftades av konung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika, en för kvinnliga och en för manliga slöjdare. De av konung Gustav VI Adolf (den 22 november 1954) fastställda bestämmelserna gäller sedan dess för utdelning av dessa medaljer. Hemslöjdens förtjänstmedalj är avsedd att utgöra belöning för framstående insatser inom hemslöjdens område, för främjande av hemslöjd eller för mångårigt och skickligt hemslöjdsarbete. Medaljen i guld eller silver utdelas av styrelsen för SHR. Hemslöjdsförening eller minst tre ledamöter i SHR:s styrelse kan föreslå lämpliga medaljörer. Efter motiverat förslag med namn på person som ska erhålla förtjänstmedalj tar styrelsen beslut. Förtjänstmedaljen bekostas av den organisation som utdelar medaljen.

Medaljen i guld har tilldelats:

- HKH Prins Eugen (1945)
- Överhovstallmästare H. O. Ramel (1945)
- Fröken Lilli Zickerman (1945)
- Fru Anna Fahlén (1949)
- Landshövding Bo Hammarskjöld (1951)
- Fru Mattis Hörlén (1952)
- Professor Gerda Boëthius (1954)
- Rektor Erland Borglund (1954)
- Fru Emma Jacobsson (1964)
- Byrådirektör Carl Lamberth (1965)
- Fru Ulla Melin (1965)
- Verkst. direktör Gull Lillecrona (1968)
- Textilkonstnär Märtha Gahn (1970)
- Docent Anna-Maja Nylén (1971)
- Direktris Gertrud Ingers (1971)
- Verks. direktör Eric Hanes (1976)
- Intendent Gunnel Hazelius Berg (1978)
- Spetskonsulent Sally Johanson (1980)
- Förste hemslöjdskonsulent Brita Sundblad Laurin (1981)
- Förvaltningschef Bertil Ugglå (1986)
- Förbundsordförande Ingegärd Oskarsson (1989)
- Rektor Greta Johansson (1992)
- Läns hemslöjdskonsulent och slöjdare Kjell Wikström (1995)
- Läns hemslöjdskonsulent och slöjdare Wille Sundqvist (1995)
- Textilkonstnären Edna Martin (1998)
- Intendent Sofia Danielson (1998)
- Chefredaktör Katarina Ågren (2001)
- Docent Elisabet Stavenow-Hidemark (2001)
- Textilkonstnär Wanja Djanaieff, (2005)
- F.d. intendent Ingrid Bergman (2009)
- Verksamhetschef Kerstin Andersson Åhlin (2017)
- Läns hemslöjdskonsulent Anna Karin Reimersson (2017)

HEMSLÖJD MEDIA SVERIGE AB

Bolaget Hemslöjd Media Sverige AB ägs av Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och inom bolaget ryms tidningen Hemslöjd.

Enligt ägardirektiven är bolaget SHR:s kommersiella organ och har som uppdrag att synliggöra hemslöjd, slöjd och hantverk ur ett samtida perspektiv, förmedla kunskap och öka intresset för hemslöjd, slöjd och hantverk samt att belysa slöjdarnas och utövarnas ställning som näringsidkare.

Bolaget har gått med förlust de senaste tre åren. Det har inneburit en översyn av förlaget 2021 och tidningen 2022, med målet att få en ekonomi i balans. Det har dock inte lyckats vilket medför behovet av ett villkorat aktieägartillskott.

Förlagsverksamheten är pausad vilket innebär att inga nya titlar utkommit under 2022 och inte heller några nytryck, och endast titlar från befintligt lager har sålts.

Bolagets styrelse utgörs av ordförande Annika Havas, Elisabeth Bjar, Robert Axner, Gunilla Kindstrand och Lotta Ahlvar. Bolagsstyrelsen genomförde 9 styrelsemöten under 2022 och en ordinarie bolagsstämma i maj.

Tidskriften Hemslöjd

Malin Vessby är tidskriften Hemslöjds chefredaktör och ansvariga utgivare. Tidskriften är Sveriges största inom slöjd, hantverk och DIY och har de senaste åren vunnit en lång rad prestigefyllda priser för sitt innehåll. 2022 tilldelades Hemslöjd Publishingpriset i kategorin tidningar och magasin individ av valören silver.

Prenumeranterna utgör grunden för tidskriftens ekonomi. Den TS-kontrollerade upplagan för 2022 var 12 400 ex. Antalet prenumeranter skiftar från nummer

till nummer, men årets sista tidning, nummer 6, nådde 11 407 prenumeranter.

Den tryckta tidnings- och tidskriftsbranschen har under de senaste åren påverkats av minskade annonsintäkter, höjda distributionskostnader och av höjda pappers- och tryckpriser. Detta har även påverkat tidningen Hemslöjds ekonomi. Annonsintäkterna för tidningen Hemslöjd var fortsatt låga 2022, trots en ny annons säljare och tidningen har både bytt till ett tunnare papper samt minskat antal sidor under året.

Efter att prenumerationshanteringen hade fungerat dåligt bytte man leverantörer fr.o.m. årsskiftet 2021/2022. Det har inneburit vissa implementeringskostnader 2022.

Årets nummer

Tidningen Hemslöjd har under året kommit ut med sex nummer med följande tema:

Nummer 1: "Ljus"

Skir knyppling, svinblåselyktor, skuggteater och stickning som gör livet lättare. Möt också Shabnam Faraee och Morteza Golestani som mitt i vintern – genom en knuten matta – frammanar midsommarnattens sju sorters blommor. Eller läs en artikel om hur bilden av svenskhet växlat över tid, från mörkt och murrigt till minimalistiskt och vitt.

Nummer 2: "En egen värld"

Läs om dinosaurien som står lutad över garaget i en villaträdgård utanför Varberg. Här har en pensionerad snickare skulpterat en säregen värld. En slöjdare i

Malmö har istället stickat bilder av sin vardag. Eller hör om hur Anundsjösömmen uppstod: den spännande berättelsen om Brita Kajsa Karlsdotters känsla för stygn. Slöjdvärlden är full av egenartade universum.

Nummer 3: "Gröna trädar"

Granrotskorgar, bonsaiträd, stickade offerkottor, odling av stolar och olika sätt att använda lin. Hör också berättelsen om en tygsäck som en 9-årig slavflicka fick med sig när hon såldes på 1850-talet, ett nedärvt och sedermera broderat vittnesmål om både förtryck och kärlek. Och läs ett reportage om vikten av slöjd i beredskaps-tid. Vilka handfasta kunskaper behöver vi ha om krisen eller kriget kommer?

Nummer 4: "Magi"

Folktrons syn på nyfödda, snabbkurs i att göra nässelgarn, träet i trollstavar och folkkonstens magiska symboler tolkade av slöjdaren Jögge Sundqvist. Möt också norska stickningsgiganten Annemor Sundbø som hittar instickade budskap i lusekottor och vantar, och som vet allt om gamla tiders återbruk. Dessutom en inblick i slöjdens minst magiska sida: Vad ska man göra när det gör ont att handarbete?

Nummer 5: "Köket och käket"

Karvsnitt på matbordet, keramikerns syn på en bra kopp, damast till köket och fiskskinnets comeback. Möt också Kristoffer Åström, känd som "Samiska kocken". Mat och slöjd från hans händer förenas av en längtan efter enkelhet. Den som köper hans slöjd måste även avge ett löfte: Sakerna måste användas!

Nummer 6: "Dräkter"

Spedetröjor, tvåändsstickade halvvanter och Hälsingetröjor. Eller en smidd brudkrona, plymer och nysatsning på svensk tweed. Hör också historien bakom Fredy Samuel Lundhs ickebinära dräkt och möt Sveriges första dräktsömnadsgesäll, Lina Odell. Hon är klädd i skinnklocka, stickärmaliv och krona. Och varje plagg är fullt av berättelser.

Omslagsfotografer: Ljus: Sara Mac Key, En egen värld: Fredrik Jalhed, Gröna trädar: Ylva Sundgren, Magi: Fredrik Jalhed, Köket & käket: Sofia Runarsdotters, Dräkter: Jonas Grätzer.

SVENSKA HEMSLÖJDSFÖRENINGARNAS RIKSFÖRBUND

Föreningen Svenska spetsar | Föreningen för Svensk Hemslöjd | Blekinge läns hemslöjd | Dalarnas Hemslöjdsförbund | Borlänge hemslöjdsförening | Falu Hemslöjdsförening | Floda-Gagnef Ideella Hemslöjdsförening | Idre Hemslöjdsförening | Leksands Hemslöjdsvänner | Mora Hemslöjdens Vänner | Nås Hemslöjdsförening i Västerdalarna | Orsa Slöjdlag | Orsa lin och ull ideell förening | Rättviks Hemslöjdsförening | Södra Dalarnas Hemslöjdsförening | Äppelbo lamm | Gotlands läns hemslöjdsförening | Gästrik-Hälsinge hemslöjdsförbund | Arbrå Hemslöjdsförening | Bollnäs-Voxnadalens hemslöjdsförening | Föreningen Helsingeslöjd | Gästriklands hemslöjdsförening | Västra Hälsinglands slöjdförening | Övre Hälsinglands Hemslöjdsförening | Hallands hemslöjdsförbund | Falkenbergs hemslöjdsförening | Halmstads hemslöjdsförening | Kungsbacka hemslöjdsgille | Varbergs Hemslöjdsförening | Jämtland-Härjedalens Hemslöjdsförbund | Bräcke kommuns hemslöjdsförening | Visa mig – en slöjdförening i Storsjöbygden | Jönköpings läns hemslöjdsförbund | Handkraft | Nässjö slöjdförening | Slöjdarna i Värnamo | Kalmar läns hemslöjdsförening | Hemslöjden i Kronoberg | Norrbottens Läns Hemslöjdsförening | Skånes hemslöjdsförbund | Helsingborgs Hemslöjdsgille | Hemslöjden Malmöhus | MittSkånes Hemslöjdsförening | Staden Malmös Hemslöjdsförening | Söderslättis Hemslöjdsförening | Ängelholms hemslöjdsgille | Östra Skånes hemslöjdsförening | Stockholm läns hemslöjdsförening | Hemslöjdsföreningen Sörmland | Hemslöjdsförbundet i Uppsala län | Brukssmederna | HammarskogsSmederna | Uppsala hemslöjdsförening | Östhammars hemslöjdsförening | Läns hemslöjdsföreningen i Värmland | Västerbottens läns hemslöjdsförening | Medelpads hemslöjd | Ångermanlands hemslöjdsförbund | Härnösands hemslöjdsförening | Sollefteå Hemslöjdsförening | Örnsköldsviks hemslöjdsförening | Västmanlands läns hemslöjdsförbund | Köping-Arboga-Kungsör slöjd- & hantverksförening | Norbergs Bergslags Hemslöjdsförening | Sala slöjd & hantverksförening | Surahammars konst- och hantverksgille | Västerås slöjd & hantverksförening | Göteborg och Bohusläns hemslöjdsförbund | Föreningen Göteborgsslöjd | Föreningen Tjörnslöjd | Inlands Hemslöjdsförening | Lysekils hemslöjdsförening Stangen | Mölndals Hemslöjdsförening | Orusts slöjd | Slöjdföreningen Jordhammar | Tanums Hemslöjdsförening | Skaraborgs Hemslöjdsförening | Skaraborgs-Slöjdarna | Älvsborgs läns hemslöjdsförbund | Ale Slöjdare | De Sju Häradernas Hemslöjdsförening | Föreningen Spring Craft | Halmens Hus | Knalleslöjdarna | Lerums Hemslöjdsförening | Örebro läns Slöjdförening | Hemslöjden i Östergötland

Hemslöjden